

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

01. veebruar 2010 Nr 47

„Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi ” kinnitamine

“Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” § 12 lõike 4 ja § 20 lõigete 1 ning 6 alusel ja „Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” raames elluviidavate eesmärkide saavutamiseks:

kinnitan „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi ” (lisatud).

Juhan Parts

Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm

1. Programmi nimetus

Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm (edaspidi *programm*)

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Inimressursi arendamise rakenduskava” (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meede „Ettevõtlus- ning innovatsioonialaste teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programm”.

3. Programmi eesmärgid ja sihtgrupid

3.1. Programmi eesmärk on Eesti majanduse jätkusuutlikkuse tagamine, konkurentsivõime tõstmine ja teadmistepõhisesse ühiskonda üleminek läbi:

- 3.1.1. programmi sihtrühmade teadlikkuse ja oskuste suurendamise ettevõtlusega seotud olulistest valdkondades, uuendusmeelse hoiaku kujunemise, koostöö ja kogemuste vahetamise soodustamise;
- 3.1.2. uute ettevõtete tekke ja arengu toetamine läbi ettevõtliku hoiaku kujundamise ning ettevõtlusega alustamisega seotud teadmiste ja oskuste levitamise;
- 3.1.3. ettevõtete võimekuse, innovatsioonisuuutlikkuse ja rahvusvahelistumise suurendamine läbi ettevõtjate, ettevõtete juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste taseme tõstmise;
- 3.1.4. ettevõtlust toetava keskkonna arendamine läbi ettevõtluse arengut toetavate poliitikakujundajate ja tugistruktuuride võimekuse suurendamise ;
- 3.1.5. Eestis tegutsevate ettevõtjate ja ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste ning rakenduskõrgkoolide (edaspidi *TA asutused*) vahelise teadmiste- ja tehnoloogiasirde (TTS) mahu ja kvaliteedi kasv läbi TTS alase teadlikkuse tõstmise ettevõtete hulgas, TTS tugistruktuuri erialase pädevuse ning TTS teenuste kvaliteedi tõusu.

3.2. Programm on suunatud järgmistele sihtgruppidele:

- 3.2.1. inimkapitali arendamiseks ja ettevõtete arengule suunatud sisemiste muudatuste efektiivsemaks läbiviimiseks on programm suunatud ettevõtjatele, ettevõtete juhtidele ja töötajatele ning tööturule siirdujatele.;
- 3.2.2. ettevõtlust ja innovatsiooni soosiva hoiaku kujundamiseks ühiskonnas ja ettevõtluskeskkonna loojate valdkondliku pädevuse arendamiseks on programmi tegevused suunatud ettevõtluse arengut toetavate organisatsioonide juhtidele ja töötajatele, sealhulgas:

- 3.2.2.1. valdkondlike erialaliitude, ettevõtjate ühenduste, kutseühenduste, maakondlike arenduskeskuste, ettevõtlusinkubaatorite ja valdkondlike arenduskeskuste juhid ja töötajad;
  - 3.2.2.2. teadmiste- ja tehnoloogiasirde valdkonnas tegutsevate organisatsioonide juhid ja töötajad;
  - 3.2.2.3. olemasolevad ja potentsiaalsed investoriid;
  - 3.2.2.4. poliitikakujundajad, arvamusiidrid ning meediaesindajad
  - 3.2.2.5. avaliku sektori ettevõtlus- ja innovatsioonivaldkonna toetusmeetmete väljatöötamise eest vastutavad teenistujad.
- 3.2.3. Majanduse uuenemismõime ja pikaajalise jätkusuutliku arengu tagamiseks on programm suunatud ettevõtlus- ja innovatsioonivaldkonna teadlikkuse arendamisele ja teadmiste ning oskuste parendamisele õpilaste, tudengite, õpetajate ja teadlaste hulgas.

4. Programmi kohaldamisala

Programmi raames elluviidavad tegevused ei ole suunatud järgmiste tegevusalade arendamisele:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu lisa I loetletud põllumajandustoodete esmane tootmine;
- 2) jahindus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 01) ja metsamajandus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 02) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 3) kalapüük ja vesiviljelus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 03) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 5) tubakatoodete tootmine (EMTAK 2008, jagu C, alajagu 12);
- 6) hulgi- ja jaekaubandus, v.a mootorsõidukite hooldus ja remont (EMTAK 2008, jagu G, v.a jagu G, alajagu 45.2);
- 7) finants- ja kindlustustegevus, v.a fondide valitsemine (EMTAK 2008, jagu K, v.a jagu K, alajagu 66.301);
- 8) kinnisvaraalne tegevus (EMTAK 2008, jagu L);
- 10) hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008, jagu R, alajagu 92).

5. Programmi lühikirjeldus

5.1. Antud programm jätkab varasematel aastatel erinevate teadlikkust tõstvate ning teadmiste ja oskuste arendamisele kaasaaitavate programmide eesmärkide ja tegevuste elluviimisega.

5.2. Programmi iga-aastase tegevuskava väljatöötamisel võetakse aluseks kuus valdkonda. Programmi valdkonnad on:

- 5.2.1. edukalt alustavad ettevõtjad, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu ettevõtlikkuse arendamine, innovaatilise hoiaku kujundamine, võimekamalt alustamine;
- 5.2.2. kiirelt ja jätkusuutlikult kasvavad ettevõtted, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu kasvivaldkondade tuvastamine, kasvu strateegiline planeerimine, kasvu elluviimine;
- 5.2.3. konkurentsivõimelised tooted ja teenused, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu uued toote-, tarbija- ja tehnoloogiatrendid, tootearenduse planeerimine ja juhtimine, teenusearendus, teadmistearendus, loovus ja disain;

- 5.2.4. efektiivsemad ettevõtted, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu juhtimiskvaliteet, ettevõtte protsesside efektiivsuse arendamine, efektiivsuse kasv läbi koostöö, energiasääst;
  - 5.2.5. ettevõtete ekspordivõimekuse kasv ja rahvusvahelistumine, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu rahvusvahelise ärikeskkonna tundmine, rahvusvaheline turundus ja müük, ettevõtte rahvusvahelistumise planeerimine ja juhtimine, ekspordistrateegia;
  - 5.2.6. konkurentsivõimeline ärikeskkond ettevõtjale ja investorile, mis sisaldab teiste hulgas fookuseid nagu kompetentsed ja ettevõtlikud tugistruktuurid, pädevad ja informeeritud arvamusiidrid ja otsustajad.
- 5.3. Valdkonnad ning fookused on aluseks konkreetsete teemade valikule ja neist tuleneva iga-aastase tegevuskava koostamisele.
  - 5.4. Programm on üles ehitatud põhimõttel, et teadlikkuse tõstmisele järgneb teadmiste ja oskuste arendamine vajalike tegevuste efektiivsemaks ja mõjusamaks elluviimiseks.
  - 5.5. Teadlikkuse tõstmisel kasutatakse peamiselt kolme meetodit:
    - 5.5.1. kommunikatsioonitegevused olemasolevate meediakanalite kaudu;
    - 5.5.2. omameedia tegevused ehk infokanalite tekitamine spetsiifilisema suunitlusega informatsiooni loomiseks ja edastamiseks;
    - 5.5.3. suhtluskeskkondade loomine viimaks kokku erinevaid osapooli spetsiifilise suunitlusega suhtlustasanditel.
  - 5.6. Teadmiste ja oskuste arendamiseks kasutatakse muuhulgas järgmisi meetodeid:
    - 5.6.1. koolitused, seminarid, töötoad, konverentsid jms teadmiste ja oskuste edastamiseks;
    - 5.6.2. nõustamised, konsultatsioonid, juhendamised, mentorlus.
  - 5.7. Programmi rakendamise üle teostab järelvalvet programmi juhtkomitee, mis koosneb EASi ja MKMi valdkonna ekspertidest. Juhtkomiteesse võib kaasata eksperte ka väljastpoolt EASi ja MKMi. Juhtkomitee kinnitab programmi iga aastase tegevuskava ja eelarve ning jälgib programmi eesmärkide täitmist, tegevuste elluviimist ja tulemuslikkust.
  - 5.8. Programmi raames elluviidavate tegevuste valimiseks ja tegevusplaani koostamiseks moodustab EAS ühe või mitu töörühma. Töörühma(de) moodustamise ja liikmete nimetamise otsustab programmi juhtkomitee EASi ettepanekul. Töörühma(de) ülesandeks on ka kolm korda aastas esitada programmi juhtkomiteele ülevaade programmi tegevustest ja tulemustest.
  - 5.9. Programmi raames elluviidavate tegevuste plaanisel kogub EAS infot erinevatelt osapooltelt sealhulgas ettevõtjatelt, ettevõtliititudelt, riiklike teadusarendusprogrammide juhtidelt, kutsekodadelt, ministriumitelt, õppe- ja teadusasutustelt ja teistelt ettevõtluse arendamisega seotud organisatsioonidelt ja isikutelt.
  - 5.10. Programmi tegevuste valikul arvestatakse tegevuste mõju ulatusega programmi eesmärkide saavutamisel, efektiivsuse, jätkusuutlikkuse, teostatavuse ning terviklikkusega.

6. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

- 6.1. Programm on ellu kutsunud „Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” esimese tegevusvaldkonna „Teadmiste ja oskuste arendamine” meetmete „Ettevõtlus- ja innovatsioonialase teadlikkuse tõstmine läbi teabe ja teadlikkuse levitamise ühiskonna erinevates rühmades”, „Ettevõtjate, ettevõtete juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste arendamine läbi koolitamise ja elukestva õppe soodustamise” ja „Alustava, kasvupotentsiaaliga ja rahvusvahelistuva ettevõtte nõustamine valdkondades, mis võimaldavad edasiminekut tootlikkuses, ettevõtte kasvu- ja konkurentsivõimes” ning Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007-2013 ”Teadmistepõhine Eesti” meetme „Ettevõtete innovatsioonivõimekuse suurendamine” ja „Teadmiste- ja tehnoloogiasiire” alusel.
- 6.2. Programm viiakse ellu "Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013" "Inimressursi arendamise rakenduskava" prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” raames. Koos ettevõtjatele nõustamis- ja koolitusteenuse ostmiseks antava toetuse ning arendustöötajate ettevõttesse kaasamise toetamisega aitab programm kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Ettevõtete töötajate teadmised ja oskused vastavad ettevõtete vajadustele ning nende arendamine on harjumuspärane” ja „Ettevõtete otsused on pädevad ja professionaalsed” täitmisele. Teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevuste ja maakondlike arenduskeskuste poolt elluviidavate tegevuste kaudu aitab programm eelkõige kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Teadmised ettevõtlusest ja innovatsioonist on levinud ja hästi kättesaadavad” ja „Rohkem elujõulisi uusi ettevõtteid” täitmisele. Maakondlike arenduskeskuste tegevuse, programmi raames alustavatele ettevõtjatele suunatud koolituste ja mentorluse ning sama prioriteetse suuna raames alustavale ettevõtjale pakutava finantstoetuse ja laenu käendamise näol aidatakse tagada uute ettevõtjate jätkusuutlikkust ja kiiret kasvu.
- 6.3. Teistest rakenduskavadest on programm kõige otsesemalt seotud majanduskeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suunaga „Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime”, mille raames elluviidavad tegevused on sarnaselt käesoleva programmiga suunatud ettevõtlussektori rahvusvahelise konkurentsivõime, tootlikkuse ja lisandväärtuse tõstmisele.

7. Toetatavad tegevused

7.1. Programmi raames toetatakse järgmisi tegevusi:

- 7.1.1. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside teostamine ning nende tulemuste avaldamine ja levitamine;
- 7.1.2. valdkondlike koolitusprogrammide, nõustamismeetodite, teadlikkuse tõstmise kontseptsioonide väljatöötamine, testimine ning arendamine;
- 7.1.3. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste, konverentside, messide ja näituste ettevalmistamine, läbiviimine, neil osalemine ning tulemuste levitamine;
- 7.1.4. valdkondlike koostöövõrgustike, ümarlaudade või muude koostöövormide algatamine ja nende tegevuse korraldamine;
- 7.1.5. kontakt- ja turundusürituste korraldamine ja nendel osalemine;
- 7.1.6. konkursside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;

- 7.1.7. konsultantide ja ekspertide kaasamine ettevõtete või tegevusvaldkondade ning ettevõtluse arengut toetavate tugistruktuuride võimekuse arendamisse;
- 7.1.8. publikatsioonide, info- ja juhendmaterjalide koostamine, täiendamine, tootmine ja levitamine ning sihtgrupi teavitamine (sh elektroonilise meedia kaudu);
- 7.1.9. teavituskampaaniate, sh meediakampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste ettevalmistamine ja korraldamine ning teabevahetuse edendamine;
- 7.1.10. teavituskeskkondade loomine, arendamine ja haldamine;
- 7.1.11. tele- ja raadiosaadete tootmine ja edastamine ning sihtgrupi teavitamine;
- 7.1.12. õppereiside korraldamine ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine;
- 7.1.13. õppekavade arendamine ning koolitajate, konsultantide, ekspertide ja hindajate koolitamine;
- 7.1.14. teadmiste ja oskuste arendamisega seotud kutsestandardite väljatöötamine ja arendamine;
- 7.1.15. koolitajate, konsultantide ja ekspertide kutseoskuste hindamine ja akrediteerimine;
- 7.1.16. programmi tegevuste tutvustamine, sihtgruppide aktiveerimine ja projektide algatamine;
- 7.1.17. programmi arendamine ning sellega seotud osapoolte võimekuse tõstmine;
- 7.1.18. maakondlike arenduskeskuste poolt elluviidavad tegevused:
  - 7.1.18.1. ettevõtlusalase informatsiooni kogumine ja jagamine;
  - 7.1.18.2. potentsiaalsete ettevõtjate baasnõustamine;
  - 7.1.18.3. alustavate ettevõtjate baasnõustamine;
  - 7.1.18.4. tegutsevate ettevõtjate baasnõustamine;
  - 7.1.18.5. ettevõtluse arengule suunatud projektide algatamine ja läbiviimine.

7.2. Kõik teadmiste ja oskuste arendamiseks programmi elluviija poolt tehtavad tegevused peavad olema põhjendatud ning eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- 8.1. Programmi raames on abikõlblikud toetatavate tegevustega otseselt ja vältimatult seotud ning programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud järgmised kulud:
  - 8.1.1. kulud, mis on abikõlblikud vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;
  - 8.1.2. programmi tegevusi elluviivate töötajate personalikulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määrusele nr 26 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“ (edaspidi *abikõlblikkuse määrus*);
  - 8.1.3. lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning päevarahad vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruses „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord“ kehtestatud piirmääradele;
  - 8.1.4. üldkulud vastavalt abikõlblikkuse määrusele;
  - 8.1.5. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside tellimise ja teostamise ning tulemuste avalikustamise kulud;
  - 8.1.6. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste ja konverentside ettevalmistamise, läbiviimise, neil osalemise ning tulemuste levitamisega seotud kulud;
  - 8.1.7. kontakt- ja turundusürituste korraldamise ja nendel osalemisega seotud kulud;

- 8.1.8. publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide koostamise, tootmise ja levitamise kulud;
- 8.1.9. õppereiside korraldamise ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemise kulud;
- 8.1.10. teavituskeskondade loomise, arendamise ja haldamisega seotud kulud;
- 8.1.11. tarkvara soetamisega seotud kulu;
- 8.1.12. tele- ja raadiosaadete tootmise ja edastamisega seotud kulud;
- 8.1.13. tõlkekulud;
- 8.1.14. reklaami- ja meediakulud;
- 8.1.15. projektijuhtimise, koolituse, modereerimise, nõustamise ja ekspertiisi tasud;
- 8.1.16. programmi tegevuste elluviimisega seotud rendi- ja üürikulud ning toitlustuskulud;
- 8.1.17. programmi tegevuste elluviimisega seotud liiklusvahendi rentimise, sh kapitalirendi ja vastavalt abikõlblikkuse määruse §-s 13 sätestatud tingimustele liisingu maksed;
- 8.1.18. programmi elluviija valdkondliku arendustegevusega ja võimekuse tõstmisega seotud kulud;
- 8.1.19. erisoodustus „Tulumaksuseaduse” § 48 lõike 4 mõistes ja sellelt tasutavad maksud;
- 8.1.20. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega;
- 8.1.21. teised käesoleva programmi punktis 6.1. nimetatud tegevuste elluviimisega otseselt seotud ja põhjendatud kulud.

8.2. Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik tõendada, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

8.3. Teenuste ja asjade hankimisel tuleb partneritel juhul, kui alla riigihanke piirmäära jääv hanke eeldatav maksumus ületab 30 000 krooni (ilma käibemaksuta), küsida võrreldavad hinnapakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt.

8.4. Lisaks struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele on programmi raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:

- 8.4.1. finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, kahjum, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
- 8.4.2. mitterahalised kulud;
- 8.4.3. amortisatsioonikulud;
- 8.4.4. liiklusvahendi või mootorsõiduki soetamise kulud;
- 8.4.5. kinnisasja soetamise kulud;
- 8.4.6. kontoritehnika, -sisustuse ja seadmete soetamise, rentimise ja liisimise kulud;
- 8.4.7. kasutatud seadmete soetamise kulud;
- 8.4.8. muud programmi tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

9. Programmi eelarve

9.1. Programmi rahastamine toimub Euroopa Liidu struktuurifondide vahenditest Euroopa Sotsiaalfondi kaudu.

9.2. Programmi eelarve (Eesti kroonides) rahastamisallikate lõikes ajavahemikuks 2010-2015 on järgmine:

	Ühenduse osalus (a)	Avaliku sektori osalus (b)	KOKKU (c)=(a)+(b)
... 2008-2015	305 000 000	0	305 000 000
sh maakondlike arenduskeskustele poolt elluviidavatele tegevustele 2010-2013	32 000 000	0	32 000 000
sh loomemajandusalase teadlikkuse tegevused	14 000 000	0	14 000 000
sh teadmiste- ja tehnoloogiasirde koostööprojektidele	25 000 000	0	25 000 000

9.3. Toetussumma määr on kuni 100% kõigist abikõlblikest kuludest.

9.4. Programmi eelarve aastate lõikes lepatakse kokku Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse vahel igal aastal sõlmitavas riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingus.

10. Indikaatorid

10.1. Programmi väljundindikaatorid lepatakse igaaastaselt kokku programmi elluviija ja rakendusasutuse vahel Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse tegevuskavas.

10.2. Programm panustab järgmistesse Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” tulemusindikaatoritesse:

1. ettevõtete osakaal, mis on viimase 12 kuu jooksul koolitanud vähemalt pooli oma töötajaid;
2. ettevõtete osakaal, mis on viimase 12 kuu jooksul koolitanud oma töötajat;
3. ettevõtete osakaal, mille juhid on osalenud pikemaajalistel juhtimiskoolitustel;
4. ettevõtete osakaal, mis leiavad, et ettevõtlust puudutavat info leidmisega ei ole neil raskusi;
5. õpilaste arv, kes on saanud ettevõtlusõpet.;
6. õppekavade osakaal, kus õpetatakse ettevõtlusõpet (ülikoolid ja kutsehariduskoolid).

11. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

11.1. Programmi rakendusasutuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

11.2. Rakendusüksuse ülesandeid täidab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

11.3. Programmi elluviijaks on Eesti Vabariigi poolt asutatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *programmi elluviija*), kelle eesmärgiks on edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet suurendades sellega Eesti ühiskonna heaolu. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on pikaajalise tegevuskogemusega (sh käesoleva programmi elluviimist puudutava valdkondliku kogemusega) ning usaldusväärne koostööpartner paljudele asutustele, organisatsioonidele ja ettevõtjatele.

11.4. Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub vastavalt juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjeldusele, milles sisalduv on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.

12. Partnerid

12.1. Kui osade programmi tegevuste elluviimiseks kaasatakse partnerid, sõlmib programmi elluviija partnerluslepped, millega kehtestatakse lepingupoolte õigused ja kohustused ning toetuse saaja ja partneri vaheline vastutuspiir.

12.2. Partneriteks on järgmised maakondlikud arenduskeskused:

Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus

Ida-Viru Ettevõtluskeskus

Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus

Järvamaa Arenduskeskus

Läänemaa Arenduskeskus

Lääne-Viru Arenduskeskus

Põlvamaa Arenduskeskus

Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus

Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus

Saaremaa Ettevõtluse Edendamise Sihtasutus

Sihtasutus Tuuru

Tartu Ärinõuandla

Valgamaa Arenguagentuur

Viljandimaa Arenduskeskus

Võrumaa Arenguagentuur

Tallina Ettevõtlusameti ettevõtja infopunkt

13. Programmi rakendamise alused

13.1. Programmi rakendamine toimub rakendusasutuse ja programmi elluviija vahel sõlmitava halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.

13.2. Programmi elluviija koostab programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja eelarve toetatavate tegevuste ja aastate lõikes vastavalt riigieelarvelise eraldise lepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.

13.3. Kui programmi raames antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 mõistes, milles käsitletakse asutamislepingu artikkelite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10), siis kohaldatakse nimetatud määruses ja „Konkurentsiseaduse” §-s 33 sätestatud.

13.4. Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 13.3. tähenduses, ei tohi kasusaajale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi ületada koos programmi raames antava toetusega vähese tähtsusega abi ülemmäära 3 129 000 Eesti krooni (200 000 eurot).

- 13.5. Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 13.3. tähenduses, on programmi elluviijal kohustus küsida kasusaajatelt teatist jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul neile antud vähese tähtsusega abi kohta vastavalt rahandusministri 22. aprilli 2004. a määrusele nr 80 „Vähese tähtsusega abi teatise esitamise kord ja vorm“.
- 13.6. Kui toetus on ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi Euroopa Komisjoni 17.12.2008 teatise „Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks“ (ELT C 16, 22.01.2009, lk 1-9) mõistes, järgitakse nimetatud teatise sätetatud abi andmise tingimusi.
- 13.7. Tulenevalt Euroopa Komisjoni 17.12.2008 teatisest „Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks“ (ELT C 16, 22.01.2009, lk 1-9) punktist 4.2.2 ei tohi ettevõtjale ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antava abi ja ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi piirmäär ajavahemikul 01.01.2008 -31.12.2010 ületada kokku 500 000 eurot.
- 13.8. Ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi raames tohib toetust anda ainult VKEle, kes ei olnud 1. juuli 2008. aasta seisuga raskustes Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (ELT L 214, 6.08.2008, lk 3–47) artikli 1 lõike 7 mõistes. Suurettevõtja puhul tohib anda toetust ettevõtjale, kes ei olnud 1. juuli 2008. aasta seisuga raskustes EK teatise "Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta" (ELT C 244, 01.10.2004) punkti 2.1 mõistes.
- 13.9. Ühisturuga kokkusobivat piiratud summas antavat abi ei tohi kumuleeruda vähese tähtsusega abiga samade abikõlblike kulude osas. Programmi elluviijal on kohustus küsida kasusaajatelt andmeid neile antud ühisturuga kokkusobiva piiratud summas antava abi kohta, sealhulgas andmeid selle kohta, millises meetmes abi anti, andmeid abi andja, abi andmise aja ja abi suuruse kohta.

14. Programmi elluviija õigused ja kohustused

- 14.1. Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.
- 14.2. Programmi elluviija kohustused on sätetatud „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ §-s 22 ja halduslepingus.
- 14.3. Programmi elluviija on „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu programmi elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätetatud õigusi ja kohustusi.
- 14.4. Programmi elluviija lähtub oma tegevuses „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduses“ ja selle alusel antud õigusaktides sätetatust.

15. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

- 15.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 23 lõike 4 alusel kehtestatud toetuse väljamaksmise korrale.
- 15.2. Väljamaksetaotluse ja selle aluseks olevad dokumendid koostab programmi elluviija. Nõuded väljamaksetaotlusele ja selle aluseks olevatele dokumentidele on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.
- 15.3. Programmi raames on võimalik väljamakseid teostada ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel vastavalt punktis 15.1. nimetatud korrale. Väljamakse taotlemisel osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tuleb esitada väljamakse taotlus ja nõutud kuludokumendid koos omafinantseeringu tasumist tõendavate dokumentidega.
- 15.4. Väljamaksetaotluse ja aruannete menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele ning sisekordadele.

16. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

Programmi aruandlus rakendusasutusele toimub üldises korras rakendusüksuse poolt rakendusasutusele esitatavate aruannete koosseisus: tegevusaruande koosseisus sagedusega kaks korda aastas ning seirearuande koosseisus sagedusega üks kord aastas.

17. Toetuse tagasinõudmine

Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus otsuse nõuda elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

18. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

- 18.1. Programmi tegevuste ja kulude abikõlblikkuse periood algab tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2009. a. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. augustiks 2015. aastal. Programmi raames elluviidava projekti abikõlblikkuse periood on ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.
- 18.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneva 45 kalendripäeva jooksul, kui kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid projekti abikõlblikkuse perioodil.
- 18.3. Kulude tekkimise ajaks programmi tähenduses on kuludokumendi koostamise kuupäev.

19. Programmi muutmise tingimused ja kord

- 19.1. Rakendusasutusel on õigus muuta programmi selle elluviija taotluse alusel või enda algatusel.

19.2. Programmi muutmiseks vormistatakse programmi muudatus ja vajadusel muudetakse halduslepingut.